

MINISTARSTVO KULTURE

**PROGRAM ZAŠTITE I OČUVANJA KULTURNIH DOBARA ZA 2012.
GODINU**

Cetinje, decembar 2011. godine

SADRŽAJ

I	UVOD.....	3
II	ISTRAŽIVANJA.....	5
	II-a Konzervatorska i arheološka istraživanja.....	5
	II-b Elaborati o utvrđivanju kulturne vrijednosti.....	13
III	INTEGRALNA ZAŠTITA.....	16
IV	KONZERVATORSKI PROJEKTI I SPROVOĐENJE KONZERVATORSKIH MJERA.....	17
V	EDUKACIJA, DOEDUKACIJA STRUČNOG KADRA.....	22
VI	POPULARIZACIJA I PREZENTACIJA KULTURNE BAŠTINE.....	24
VII	OTKUP MUZEJSKIH PREDMETA, KNJIGA, FILMSKE GRAĐE ZA POPUNJAVANJE KINOTEČKOG FONDA I MUZEJSKIH I BIBLIOTEČKIH ZBIRKI.....	28
VIII	TEHIČKO-TEHNOLOŠKO OSAVREMENJAVANJE.....	29
IX	REZIME.....	31
X	TABELA – PREGLED AKTIVNOSTI PO OPŠTINAMA.....	32

I UVOD

Program zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2012. godinu donosi se u skladu sa članom 128 Zakona o zaštiti kulturnih dobara, Nacionalnim programom razvoja kulture 2011-2015 i Programom rada Vlade Crne Gore za 2011. godinu.

Cijeneći da je kulturna baština, prepoznata kao važan faktor nacionalne identifikacije, koja predstavlja prioritet svih savremenih državnih politika, Programom zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2012. godinu (u daljem tekstu: Program zaštite i očuvanja), planirana je podrška, finansiranje i sufinansiranje programa i projekata od značaja za ostvarivanje javnog interesa u oblasti kulturne baštine Crne Gore, tj., realizaciju projekata i programa iz oblasti konzervatorske, muzejske, bibliotečke, arhivske i kinotečne djelatnosti, a naročito za:

- valorizaciju i revalorizaciju pokretnih, nepokretnih i nematerijalnih kulturnih dobara, koja je od opšteg interesa i ima za cilj unaprjeđenje kulturnih dobara kroz očuvanje kulturne raznolikosti, unaprjeđenje stanja kroz utvrđivanje i provjeru kulturnih vrijednosti, radi njihove valorizacije i revalorizacije u cilju njihovog prenošenja budućim generacijama u autentičnom obliku.
- izradu elaborata o utvrđivanju kulturne vrijednosti, u cilju utvrđivanja kulturne vrijednosti dobara, na osnovu istraživačkih nalaza i drugih relevantnih dokaza o svojstvima i osobenostima dobra i donošenje stručnog stava o njihovoj valorizaciji;
- vršenje konzervatorskih i arheoloških istraživanja, u skladu sa članom 80 Zakona o zaštiti kulturnih dobara, u cilju otkrivanja, identifikacije, dokumentovanja i proučavanja kulturnih dobara, utvrđivanja i sprovođenja mjera zaštite, kao i širenja i produbljivanja stručnih i naučnih saznanja o njima;
- izradu konzervatorskih projekata kulturnih dobara, u cilju sprovođenja konzervatorskih mjera na kulturnim dobrima, a na osnovu prethodno izvršenih istraživanja;
- sprovođenje odgovarajućih konzervatorskih mjera na kulturnim dobrima u skladu sa članom 94 Zakona o zaštiti kulturnih dobara;
- izradu menadžment planova zaštićenih kulturno-istorijskih cjelina, područja i lokaliteta, kao i područja kojima se kroz jačanje koordinacije svih struktura društva obezbjeđuje adekvatna zaštita i pravilno upravljanje kulturnom baštinom;
- izradu studija zaštite kulturne baštine za potrebe planskih dokumenata kojima se obezbjeđuje odgovarajuća zaštita kulturne baštine i njene zaštićene okoline, kao i ambijentalnih vrijednosti zaštićenih urbanih i ruralnih cjelina i naselja;
- podizanje svijesti o vrijednostima kulturne baštine i stvaranje ambijenta za razumijevanje uloge i mjesta kulturne baštine u kulturnom, turističkom i ekonomskom razvoju, kao i obezbjeđivanje dostupnosti kulturnih sadržaja licima s posebnim potrebama, (okrugli stolovi, radionice, naučni i stručni skupovi, izložbe, promo materijal, izrada i štampanje stručnih i naučnih publikacija iz oblasti kulturne baštine), u cilju širenja saznanja o vrijednostima i značaju kulturne baštine.
- otkup predmeta za popunjavanje muzejskih i bibliotečkih zbirki i kinotečkih fondova, u cilju obogaćivanja i valorizovanja brojnih muzejskih i bibliotečkih zbirki,

koji se čuvaju u opštinskim i nacionalnim muzejima i bibliotekama i filmskim fondovima Crnogorske kinoteke;

- jednokratnu pomoć edukacije i doedukacije stručnjaka iz oblasti kulturne baštine, u cilju praćenja i implementacije savremenih standarda iz oblasti zaštite i očuvanja kulturnih dobara, radi unapređenja stanja i vrijednosti svih vrsta kulturnih dobara;
- tehničko i tehnološko osavremenjavanje ustanova iz oblasti kulturne baštine, radi primjene savremenih tehnika i tehnologija u cilju što bolje i efikasnije zaštite i očuvanja kulturnih dobara.

Cijeneći da je jedan od glavnih ciljeva Nacionalnog programa razvoja kulture, ravnomjerni razvoj kulture na teritoriji cijele Crne Gore, u cilju organizovane zaštite, prvogodišnjim Programom zaštite i očuvanja obuhvaćeni su projekti namijenjeni očuvanju, zaštiti, valorizaciji, prezentaciji i popularizaciji kulturne baštine na teritoriji cijele države.

Uvažavajući značaj opštinskih ustanova kulture u procesu zaštite, očuvanja, valorizacije, prezentacije i popularizacije kulturne baštine, Ministarstvo kulture je obavijestilo sve javne ustanove iz oblasti kulturne baštine, da prijedlogom projekata učestvuju u kreiranju Programa zaštite i očuvanja.

Programom zaštite i očuvanja obuhvaćeni su projekti, koje su dostavile opštinske javne ustanove koje vrše muzejsku, bibliotečku i arhivsku djelatnost, a imaju za cilj zaštitu, očuvanje, valorizaciju i prezentaciju kulturnih dobara, kao i projekti nacionalnih javnih ustanova i organa državne uprave iz oblasti kulturne baštine, koji se odnose na zaštitu očuvanje i valorizaciju zbirki, fondova i drugih kulturnih dobara od nacionalnog značaja.

Zakonom o zaštiti kulturnih dobara, član 128, propisano je da se sredstva za realizaciju projekata predviđenih godišnjim programom zaštite i očuvanja kulturnih dobara obezbjeđuju iz sredstava opštih prihoda Budžeta Crne Gore i namjenskih sredstava od rente za očuvanje kulturnih dobara.

Međutim, kako namjenska sredstva od rente za očuvanje kulturnih dobara, u skladu sa članom 125 Zakona o zaštiti kulturnih dobara, još uvijek nijesu uređena poreskim zakonima, Program zaštite i očuvanja će se finansirati iz budžetskih sredstava Ministarstva kulture za 2012. godinu, program 1381 - Kulturna baština, sa pozicija: 4139 - Ugovorene usluge, 4311 - Transferi javnim institucijama i 4416 - Izdaci za investiciono održavanje.

Programom za 2012. godinu podržani su projekti iz oblasti konzervatorske, muzejske, bibliotečke, arhivske i kinotečke djelatnosti, a koje će realizovati nacionalne i lokalne javne ustanove i organi državne uprave iz oblasti kulturne baštine, u ukupnom iznosu od **624.130,00 €**

II ISTRAŽIVANJA

II-a Konzervatorska i arheološka istraživanja

Programom zaštite i očuvanja za 2012. godinu, obuhvaćeno je **6** projekata, od kojih je jedan višegodišnji.

1. Naziv projekta: „Putevi kontinuiteta“

- A. Istraživanje praistorijskih lokaliteta
- B. Istraživanje antičkih lokaliteta
- C. Istraživanje ranosrednjevjekovnih i srednjevjekovnih utvrđenja od VI – XV vijeka

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Narodni muzej Crne Gore

Subjekti saradnje: Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore i Uprava za zaštitu kulturnih dobara

Rok: Petogodišnji projekat: 2012 - 2016

Potrebna sredstva: 522.630,00 €

Potrebna sredstva u 2012. godini: 142.050,00 €

Obrazloženje: Projekat je planiran u širokom obimu, kako po teritoriji tako i po multidisciplinarnom pristupu. Danas se zna da su preko teritorije naše države prolazile važne komunikacije, još od vremena naseljavanja Evrope prvim ljudima, tj od vremena paleolitika. Na svom putu su praistorijski ljudi ostavili brojne tragove, na osnovu kojih danas naučnici pokušavaju da rekonstruišu prošlost, a jedna od bitnih karika praistorijske prošlosti je teritorija Crne Gore. U mlađim etapama istorije su brojne civilizacije kao i etničke zajednice prolazile ili egzistirale na našem prostoru i ostavile brojne tragove koji svjedoče o njihovom životu, kulturi, religiji, umjetnosti itd. Proučavanjem sačuvanih materijalnih tragova, naselja, utvrđenja, nekropola će se indetifikovati mnoga plemena i etno zajednice koje su zauvijek nestale sa nasih prostora. Isto tako će se oživjeti mnoge karike istorijske prošlosti koje nedostaju i time dati novo svjetlo u proučavanju crnogorske arheologije tj. zaštiti, valorizaciji i prezentaciji izuzetno značajnog segmenta kulturne istorije Crne Gore.

Cilj projekta je da se petogodišnjim istraživanjima prikupi dovoljno informacija koje bi bile osnov za definisanje kontinuiranog života i naseljavanja na teritoriji centralne Crne Gore od najstarije praistorije do danas. Ciljanim istraživanjem poznatih, vrlo značajnih arheoloških nalazišta dobio bi se određen broj podataka iz različitih vremenskih perioda, čime bi se dao veliki doprinos daljim naučnim, arheološkim i konzervatorskim istraživanjima, kao i zaštiti kulturnih dobara Crne Gore. Publikovanjem, prezentovanjem i dostupnošću građe, stručnoj i široj javnosti bile bi, u velikoj mjeri, razriješene određene nepoznanice iz kulturno-istorijske prošlosti Crne Gore. Projekat „Putevi kontinuiteta“ ima za cilj animaciju i angažovanje većeg broja stručnjaka iz oblasti arheologije i konzervacije, a na osnovu publikovanih rezultata i stručnjaka iz drugih oblasti (istorija, etnologija, fizička

antropologija ...). Jedan od glavnih ciljeva je prikupljanje artefakata za obogaćivanje muzejskog fonda za kvalitetnu stalnu muzejsku postavku Arheološkog muzeja Crne Gore.

Projekat je značajan iz više razloga :

- Obuhvatilo bi se u jednom turnusu istraživanje centralnog dijela Crne Gore u kojem je najveća koncentracija neistraženih lokaliteta.
- Revalorizacija i revitalizacija jednog broja kulturnih dobara od nacionalnog značaja.
- Dobijanje velikog broja podataka iz kulturne prošlosti Crne Gore.
- Izrada stručnih publikacija.

Istraživanja u okviru projekta "Putevi kontinuiteta" u 2012. godini podrazumijevaju oko 230 radnih dana na terenu:

A. ISTRAŽIVANJE PRAISTORIJSKIH LOKALITETA

Crvena Stijena

Predviđeno 30 dana istraživanja

Imajući u vidu, da je Crvena Stijena potencijalno jedno od najznačajnijih arheoloških nalazišta na kontinentu. Crvena Stijena pruža gotovo jedinstvenu priliku za otkrivanje informacija o proto-kulturnoj organizaciji srednjeg peoleolitskog (neandertalnog) društva, dugoj tranziciji do savremene ljudske kulture i društva, promjenama koje su se dešavale od srednjeg do novijeg paleolita, ekonomskoj i socijalnoj adaptaciji do kraja pleistocena i početka savremenih klimatskih uslova, i konačno, uvodi u neolit zemljoradnički način života u Evropu. Nijedna teritorija u Evropi ne posjeduje i ne pruža ovako širok spektar arheoloških mogućnosti i obećanja.

Iskopavanja na Crvenoj Stijeni su vršena pod rukovodstvom Alojza Benca i Đura Baslera, od 1955. do 1964. godine. Ovaj rad je pominjan u brojnim člancima i veoma značajnoj monografiji (Basler 1975. god.), zahvaljujući kojima je Crvena Stijena postala poznata u arheološkom svijetu. Tokom 40 godina, od tog značajnog istraživanja, desila su se mnoga dostignuća u geologiji, arheologiji, paleozoologiji i paleobotanici, koja su otvorila put ka velikim novim mogućnostima otkrivanja novih informacija sa arheoloških nalazišta. Ove nove mogućnosti, kada se primijene na iskopavanje toliko kompletnog i dugog kontinuiteta kakav posjeduje Crvena Stijena, bez sumnje će pomoći razumijevanju mnogih otvorenih problema iz arheoloških perioda paleolita, ranoholocena i početaka neolita. Nova revizionarna istraživanja su započeta 2004 godine. u saradnji sa Univerzitetom iz Mičigena. Rezultati novih istraživanja su publikovana u poznatom časopisu Eurasian Prehistory 2009 godine. Za pretpostaviti je da će istraživanja Crvene Stijene trajati više decenija.

Istraživanje praistorijskih tumula na području Nikšića

Predviđeno 70 dana istraživanja

Tumuli (gomile, grude, humke, tumulusi...) su jedna vrsta "nadgrobnih spomenika" rasprostranjenih širom Evroazije i predstavljaju dominantne sepohralne objekte u doba praistorije. Sa prodorom stepskih naroda dolazi i običaj pravljenja složenih nadgrobnih konstrukcija u vidu kupe od zemlje ili kamena. Ovaj proces se dešava oko 3500 godine p.n.e., a ovakav vid sahranjivanja je bio dominantan sve do rimskih osvajanja naših prostora. Ovakvi spomenici su rasprostranjeni širom Crne Gore, ali su nedovoljno istraženi i nažalost često predmet "divljih kopanja" – pljačke. Zato će plansko istraživanje po

pojedininim geografskim oblastima dati značajne pokazatelje, artefakte i materijalne tragove koji bi bili neprocjenjiva građa za razumijevanje složenih procesa metalnih doba. Ovakva istraživanja će omogućiti sagledavanje ekonomije, kulta, migracije, sakralne arhitekture, etnokulturne odnose i druge aspekte života zajednica toga vremena.

Na prostoru Nikšićke opštine, a naročito na prostoru Banjana je registrovan veliki broj tumula. Predmet istraživanja će biti oni koji se nalaze na potezu od **Riječana** do **Petrovića**, a uporedo će se raditi na njihovom kartiranju, otkrivanju stambenih pozicija i pripremama za istraživanje antičkog perioda na mjestu pretpostavljenog rimskog kastela u mjestu Riječani.

B. ISTRAŽIVANJE ANTIČKIH LOKALITETA

Antička sjeverna nekropola na Duklji od I- IV

Predviđeno 30 dana istraživanja

Na prostoru sjeverno od antičke Duklje, između Morače i Širalije, je u zadnje vrijeme ugrožen izgradnjom stambenih objekata. Investitori često nailaze na ostatke grobnih konstrukcija i pratećeg inventara. Zaštitna istraživanja manjeg obima su pokazala da se radi o sjevernoj nekropoli antičkog grada. Pošto ovaj prostor nije istražen neophodno je sprovesti istraživanja na što je moguće širem prostoru. Dobijeni rezultati bi svakako dali novu dimenziju prošlosti Duklje i bili bi dobri za kompariranje sa nekropolom iz Riječana, a naročito sa rezultatima jugoistočne i sjeverozapadne nekropole Duklje.

C. ISTRAŽIVANJE RANOSREDNJEVIJEKOVNIH I SREDNJEVIJEKOVNIH UTVRĐENJA OD VI - XV VIJEKA

Srednjevjekovni grad Svač

Predviđeno 70 dana istraživanja

Svač, kao jedan od najpoznatijih srednjevjekovnih gradova u Crnoj Gori samo je jednom istraživan, i to 1985 godine. Tada su sprovedena sondažna iskopavanja koja su objavljena u Srpskom arheološkom Glasniku br 5, 1989. godine. Istraživanja su imala sondažni karakter i fokusirala su se na nekoliko tačaka u gradu, što je objavljeno sasvim sumarno, a planovi i skice ne postoje. Za razumjevanje hronologije grada Svača u periodu 6-15. vijek, potrebno je sprovesti obimnija istraživanja, koja bi riješila dispoziciju sakralnih objekata sa sjeveroistočne strane gradskih bedema (otkopavanje velike vizantijske bazilike) kao i otkopavanje velikog spoljnog bedema čiji su ostaci nedavno pronađeni. Unutar zidova neophono je uraditi reviziono istrživanje unutrašnjosti crkve Svetog Jovana i episkopskog dvora. Na ovaj način dokazali bi da li ili ne postoji preromanička faza, tj da li je dvor na ostacima vizantijskog crkvenog dvora.

Manastir Prečista Krajinska

Predviđeno 30 dana istraživanja

Prečista Krajinska je sigurno jedno od najvećih nepoznanica u medijevalnoj istoriji Crne Gore. Tradicija ovog manastira koja se veže za kneza Vladimira i dalje je dovoljno nerasvijetljena. Kod nekih naučnika, mjesto gdje je sahranjen sveti knez, kako kaže Pop Dukljanin „in loco in cui Gazeni dicitur“, vezuje se za Krajnu. Fakti i neobjavljena iskopavanja (1976 i 1985.) ne pokazuju tako, jer nije pronađen ktitorski grob. Međutim, cijela priča poprma drugi tok ako se uzme u obzir da istraživanja nijesu vođena

sistematski. Iako je istaživanje obuhvatilo jedan dio manastirske cjeline nije riješeno pitanje datovanja.

Crkva ima trolistan oblik i vezuje se za manastire na Skadarskom jezeru ili za trikonhose 6 vijeka. Postoje mišljenja da je crkva sagrađena u 9 vijeku. U prvoj fazi, ona nema pilastre koji nose kube, pa je zato različita od trikonhosa na jezeru, dok u drugoj, koja je svakako iz 14. vijeka, ima. Geneza je moguća ako se uzmu u obzir proporcije sa trikonhosom u Baru. Tako je prtetpostavljeno njeno rano ishodište, koje još nije potvrđeno materijalnim dokazima. Od nalaza najviše preovlađuju predmeti iz 14-15. vijeka, mada ima nalaza iz 11-12. vijeka, kao što je bronzani enklipion sa predstavom Bogorodice Orante i Evangelistima. Na ostacima manastira nijesu završena arheološka istraživanja, a ni konzervatorski radovi. Cjelina je neistražena do kraja, a unutrašnjost crkve zahtijeva raviziona istraživanja. Kao prvo, mora se otkopati mjesto ktitorskog sjedišta, u jugozapadnom dijelu, a takođe postaviti sonda u oltaru. Na taj način bi se utvrdio ili opovrgao eventualni kontinuitet i završili bi se radovi koji su samo započeti 80 - ih. Sa sjeverne strane je pločnik ,koji je intaktan, a koji mora da se demotira i otkopa cijela strana duž sjevernog zida. Takođe, treba otvoriti sondu sa spoljne strane apside, i uhvatiti stratigrafiju koja spaja prislonjene paraklise. U unutrašnjosti produžene manastirske prostorije koja se naslanja na crkvu, tj čini organski dio, potrebno je uraditi istaživanja. Crkva je morala imati groblje, a manje sonde sa obje strane morale bi dati neke podatke o groblju za koje se pretpostavlja da bi datovali cijeli kompleks.

A. ISTRAŽIVANJE PRAISTORIJSKIH LOKALITETA

2013. godina,

Crvena Stijena

Istrazivanje 2 (dva) praistorijska tumula na području Danilovgrada

Predviđeno 70 dana istraživanja

Na prostoru opštine Danilovgrad registrovan je veliki broj tumula, a naročito na prostoru **Frutak i Skadarski basen**. O značaju dobijenih podataka ne treba govoriti s obzirom na stepen istraženosti ove vrste najbrojnijih i ujedno najugroženijih spomenika sahranjivanja u praistoriji od eneolita do dolaska Rimljana.

2014. godina

Crvena Stijena

Tumul Zoganje – Zekova glava, Ulcinj i dva na Njegušima, Cetinje

Predviđeno 70 dana istraživanja

2015. godina

Crvena Stijena

2016. godina

Crvena Stijena

B. ISTRAŽIVANJE ANTIČKIH LOKALITETA

2013. godina

Antička sjeverna nekropola na Duklji

Predviđeno 30 dana istraživanja

2014. godina

Antička sjeverna nekropola na Duklji

Predviđeno 30 dana istraživanja

2015. godina

Riječani

Predviđeno 30 dana istraživanja

Riječani je jedno od nekoliko mjesta na kojem se nalazilo rimsko naselje, a pominje se na kartama koje opisuju rimske ceste koje su prolazile teritorijom Crne Gore. Sondažno bi se istražila lokacija Budetina gradina i pozicije za koje imamo materijalnih pokazatelja koji nas upućuju na nekropolu onovremenog stanovništva. Ovi rezultati bi u velikoj mjeri doprinjeli razumjevanju antičkog perioda. Pored toga bi se prikupio i značajan broj artefakata koji su najčešće luksuzne izrade i atraktivnog izgleda što bi doprinjelo bogatstvu prezentacije i ekspozicije Arheološkog muzeja.

2016. godina

Samobor

Predviđeno 30 dana istraživanja

Samobor je jedan od gradova ilirsko-helenističke provincije lociran na sjevero zapadnom obodu Skadarskog jezera. Pominje se kao jedan od utvrđenih gradova Labeata. Skoro u potpunosti neistražen, a očigledno sa velikom količinom artefakata, bi bio dobar izvor mnogih podataka. Laka pristupačnost i blizina komunikacije su dobri povodi i za, nakon istraživanja, valorizaciju ovog arheološkog lokaliteta.

C. ISTRAŽIVANJE RANOSREDNJOVJEKOVNIH I SREDNJOVJEKOVNIH UTVRĐENJA U CRNOJ GORI

2013. godina

Đuteza

Predviđeno 40 dana istraživanja

Brdo Đuteza sa fortifikacionim sklopom iz 4 -2. vijeka prije nove ere i ranovizantijskom fazom sa potkovičastim kulama, od kojih je jedna, flankirana uz jugoistočni zid prilično velikih dimenzija, veoma je važan aspekt u razumjevanju defanzivnog sklopa Dukljanske episkopije do provale avarskih populacija na početku 7. vijeka. Takođe, treba pretpostaviti da je ovdje jedno od utvrđenih mjesta u periodu od 9-11. vijeka. Grad ima svoju ilirsku fazu, na kojoj je sagrađen, i koja će arheološkim istraživanjima takođe dati odgovore na mnoga pitanja o vremenu pred totalni krah ilirske države nakon potpisivanja kapitulacije u Skadru 168. pne. Potrebno je postaviti nekoliko sonde uz potkovičaste kule; istražiti unutrašnjost velike kule i sagledati njen odnos (sa spoljnim ulazom) prema cijelom sklopu, tj. razdvojiti graditeljske faze. Postavljanjem sonde u unutrašnjosti svakako bi se došlo do otkrivanja cijelog crkvenog objekta i drugih pomoćnih objekata. Takođe, potrebno je napraviti detaljno snimanje fortifikacije, arheologiju arhitekture.

2014. godina

Martinića gradina

Predviđeno 60 dana istraživanja

Martinići su jedan od najznačajnijih ranosrednjovjekovnih lokaliteta u Crnoj Gori. Lokalitet je arheološkim radovima 80-ih godina 20 vijeka izgubio veliki broj arheoloških tragova zbog nemetodološkog rada, jer se uglavnom „jurilo“ za arhitekturom, dok je stratigrafija bila u zapečku. Pretpostavke o Lontodokli, centru episkopije u vrijeme duklanske države, ili o cijelom sklopu sakralnih građevina na cijeloj **Gradini** umnogome bi odgonetnula jedna kampanja istraživanja koja bi se sproveda u periodu april-maj, sa tendencijom da se istraživanja nastave i u budućnosti. Istraživanja bi se fokusirala na otkopavanju bazilike na Šipkovoju glavici. Iskopavanjem ove crkve umnogome bi olakšali razumijevanje ovog ranovizantijskog sakralnog objekata. Takođe, tokom kampanje sondažni radovi bi obavljani i na pozicijama: Brijeg, Bila, Ćućina glavica, Kuline i Vračev krš. Fokusiranje na period 7-11. vijeka dalo bi mnoge odgovore na davno postavljeno pitanje o dvoru, episkopiji, centuru ranosrednjovjekovne Duklje.

2015. godina

Oblun (Oblon)

Predviđeno 30 dana istraživanja

Nalazi se pored istočne obale Malog blata Skadarskog jezera. To je krševito brdo obraslo kržljivim zelenilom s vrhom nešto razvučenim, podijeljeno na dva dijela ulegnućem. Na samom vrhu nalaze se tragovi utvrđenja i crkve. Konstatovana je manja građevina prizidana uz bedem. Ostaci utvrđenja leže na akropoli ilirskog grada, a niže se primjećuje arhitektura 4-2 vijeka p.n.e. Pominje ga Ljetopis popa Dukljanina, kao mjesto u u kome se sakrio kralj Đorđe: „Intravit in castellum qui Oblon dicitur“. Razlozi istraživanja Obluna su višeznačni. Nastavlja se sistematsko istraživanje ranosrednjovjekovnih utvrđenja koji su u sponi sa dukljanskom državom i fortifikacionim sistemom srednjevizantijskog i kasnijeg perioda. Samim tim razrješava se njihova ilirska faza koja postoji skoro na svim ovakvim mjestima. Sonde bi se kopale duž bedema. U centru, otkrivanjem cijelog crkvenog objekta kao i unutar manjeg objekta uz sjeveroistočni bedem definitivno bi se došlo do dokaza o hronologiji građevina i fortifikacije i života unutar. Jedna sonda bi bila otvorena i u podgrađu.

Obod Crnojevića

Predviđeno 30 dana istraživanja

Godine 1485. Ivan Crnojević je napisao povelju u Rijeci, u kojoj kaže da je između ostalog darivao i jednu vodenicu Obodu. On je ovdje sazio manastir sa crkvom Svetoga Nikole, koja je u 17. vijeku zapustjela. Blizu Oboda ili u njemu Ivan Crnojević je sagradio svoj Dvor, ali i vodenice i valjaonice. Istraživanjem Oboda započeli bi sistematsko istraživanje gradova i manastira iz vremena Crnojevića. Obod kao jedan od najznačajnijih mjesta za ishodište crnogorske kulture mora biti kompletno arheološki istražen, a to istraživanje nije nikada započeto. Za 30 radnih dana, u maju ili oktobru (zbog zmiya) bila bi istražena skoro cijela crkva i pomoćne zgrade koje su vidljive na licu mjesta, a bile bi sondirane pretpostavljene trase bedema i napravljen detaljan plan lokaliteta.

2016. godina

Žabljak Crnojevića

Predviđeno 70 dana istraživanja

Grad se nalazi na kupastom bržuljku, a južno do gornjeg blata Skadarskog. To je prestoni grad Crnojevića i mjesto koje takođe nikada nije arheološki tretirano na metodološki opravdan način. Godine 1466. Ivan je stolovao u Žabljaku kao vojvoda pod mletačkom vrhovnom vlašću. Turci su ga zauzeli 1478. godine. Ipak, pretpostavlja se njegova ranosrednjovjekovna faza, koju je kao mjesto Lug prvi iznio Jovan Kovačević. Žabljak je mjesto u kome bi se na nekoliko mjesta provjerila veoma slojevita kulturna stratigrafija koja seže do novijih vremena. To uključuje veliki rad sa materijalom, koji bi morao da se tretira na licu mjesta. Takođe, Sondažna istraživanja bi obuhvtila i nekoliko recentno pavimentisanih kuća, tako da je neophonda upotreba mašina za probijanje betonskih podova. Sonde će biti postavljene u prostorima 1, 2, 3, 4 i 5 po klasifikaciji Mirka Kovačevića. To znači da bi se istražila ulazna kula, pomoćni objekat sa sjeveroistočne strane, plato 5, kao i prilaz 3.

Ostaci manastira Crnojevića

Predviđeno 30 dana istraživanja

Manastir, sa crkvom posvećenom Rođenju Bogorodice, podigao je 1494. godine, Ivan Crnojević. Manastir Crnojevića na Ćipuru su do temelja porušili Turci 1692. godine. Na mjestu ostataka manastira kralj Nikola je 1886. godine, za dvorske potrebe, podigao crkvu Rođenja Bogorodice. O izgledu manastira i dvora Crnojevića, na osnovu gravire iz Oktoiha petoglasnika, štampanog na Cetinju krajem 1494. godine, sačuvanih ostataka manastira, starih opisa, crteža i planova, može se zaključiti da se radilo o složenom i moćnom manastirskom kompleksu, koji je bio opasan zidovima na koje su se naslanjale zgrade konaka, kule i pomoćni objekti. Nakon arheoloških istraživanja sprovedenih 80-ih godina 20. vijeka, ostaci manastira su konzervirani i prezentovani. Tokom ovih istraživanja, ostaci crkvice i bunara nijesu otkriveni, pa će arheološka istraživanja u okviru ovog projekta, sprovesti sistematska istraživanja ovog dijela kompleksa, kao i na dijelu lokaliteta, reviziona.

Tokom arheoloskih kampanja 1986, koja su se djelimično naslonila na arheološka istraživanja 1963., kao i niz manjih zaštitnih istraživanja od strane Zavoda za zaštitu spomenika kulturne na Cetinju, nisu obuhvaćena istraživanja u jednom dijelu porte (južni i istočni), unutrašnjost oltarske apside i prostor između apside Svetog Petra i prostorije na sjeveroistočnoj strani manastirskog kompleksa. Godine 1989., istraživana je unutrašnjost crkve-oltarski prostor, a nastavljeno je otkopavanje nekropole.

Iz izvještaja iskopavanja (O. Žižić i M. Pravilović: arheološka istraživanja manastira Crnojevića na Cetinju, Naučni Skupovi 37, Podgorica 1996, 172-176) može se zaključiti nedovršenost arheoloških istraživanja, naročito manastirskih odaja, Crkve Svetog Petra i prostora sa istočne strane "novije" apside kapele, gdje nije otkopan temelj trolisne osnove. Takođe moraju se uraditi reviziona iskopavanja sa zapadne strane, naročito prostora na kome se pretpostavlja zvonik. Istraživanja bi morala dokumentovati način zidanja u svim djelovima manastirskog kompleksa, evidentirati eventualno postojanje naslojavanje u trpezariji (ili dvoru) sa južne strane što je od najbitnijeg značaja za otkrivanje dispozicije ostalih manastirskih prostorija kao i sakupiti sav arheološki materijal i napraviti nove crteže istog, jer postojeći ne odgovaraju bilo kakvim keramološkim standardima. To isto važi i za prvostepenu i drugostepenu plastiku, a sav materijal se mora digitalno obraditi.

2. Naziv aktivnosti: Istraživanje rano bronzanog doba Malesije

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Polimski muzej

Potrebna sredstva: 5.000,00 €

Obrazloženje: Kroz navedeno istraživanje sprovedeće se multidisciplinarno rekognosciranje terena, sa međunarodnim nivoom saradnje, između Polimskog muzeja i Instituta arheologije i etnologije, Poljske akademije nauka. Cilj ovog projekta je da se na osnovu istraživačkih radova (rekognosciranjem terena) ovog do sada neistraženog područja, sagledaju vrijednosti prostora Malesije, kako bi se na osnovu toga mogla planirati, dalja sistematska istraživanja.

3. Naziv aktivnosti: Podvodna arheološka istraživanja u teritorijalnim vodama Opštine Bar

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Zavičajni muzej Bar

Potrebna sredstva: 5.000,00 €

Obrazloženje: JU Zavičajni muzej Bar u saradnji sa Univerzitetom Southampton iz Kraljevine Velike Britanije dvije godine sprovodi rekognosciranje podvodnih lokaliteta i manja sistematska istraživanja u teritorijalnim vodama Crne Gore na području Opštine Bar. Kako je Crna Gora 2008 godine, ratifikovala UNESCO Konvenciju o zaštiti podvodne kulturne baštine, a ovaj projekat je prvo sistematsko rekognosciranje i istraživanje podvodne kulturne baštine Crne Gore, od važnosti je da se projekat vodi u kontinuitetu, kako zbog istraživanja podvodne kulturne baštine, tako i zbog edukacije crnogorskog kadra u vršenju arheoloških istraživanja pod vodom.

4. Naziv aktivnosti: Arheološka istraživanja u Risnu

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Potrebna sredstva: 5.000,00 €

Obrazloženje: Višegodišnja arheološka istraživanja u Risnu (lokaliteti Carine i Gradina) i u akvatorijumu Risanskog zaliva, koja se realizuju u saradnji nacionalnih institucija i Varšavskog univerziteta u oblasti arheoloških istraživanja, dala su značajne rezultate. U okviru navedene saradnje, ekipe poljskih i crnogorskih arheologa, uspješno realizuju Projekat „Risinium prijestonica kraljice Teute“, koji podrazumijeva višegodišnje, ljetnje arheološke kampanje.

5. Naziv aktivnosti: Nastavak sistematskog istraživanja Starog grada Bara

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Zavičajni muzej Bar

Subjekt saradnje:

Potrebna sredstva: 7.650,00 €

Obrazloženje: Cijeneći značaj višegodišnjih arheoloških istraživanja u Starom gradu Baru od važnosti je nastaviti istraživanja i tokom 2012. godine. Partner u ovom projektu je Univerzitet Ka Foskari iz Venecije.

6. **Naziv aktivnosti:** Arheološko istraživanje kiklopskih zidova na brdu Volujica

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Zavičajni muzej Bar

Subjekt saradnje: Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Potrebna sredstva: 2.700,00 €

Obrazloženje: Cijeneći značaj kiklopskih zidova na brdu Volujica koji su do sada nedovoljno istraženi, neophodno je sprovesti arheološka istraživanja kako bi se došlo do novih saznanja

II-b Elaborati o utvrđivanju kulturne vrijednosti

Programom zaštite i očuvanja za 2012. godinu, za potrebe izrade elaborata o utvrđivanju kulturne vrijednosti, koncipirana su **četiri** kompleksna istraživačka projekta, kroz koje će se izvršiti istraživanja nepokretnih i nematerijalnih kulturnih dobara i dobara na teritoriji cijele države i dva projekta istraživanja pokretnih kulturnih dobara namijenjena dijelu muzejskih zbirki NMCG i bibliotečkom fondu Biblioteke u Herceg Novom.

Imajući u vidu da je Uprava za zaštitu kulturnih dobara, novoosnovani državni organ upave, koji obavlja stručne i sa njima povezane upravne poslove na zaštiti u očuvanju kulturnih dobara, među kojima su, u skladu sa Zakonom o zaštiti kulturnih dobara, mnogi poslovi oročeni kratkim vremenskim rokovima, a uvažavajući nedovoljan broj stručnog kadra za realizaciju istih, Programom zaštite i očuvanja za 2012 godinu planirano je finansiranje, angažovanja stručnog kadra izvan Uprave za zaštitu kulturnih dobara.

1. **Naziv aktivnosti:** Izrada elaborata o utvrđivanju kulturne vrijednosti nepokretnih dobara

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Uprava za zaštitu kulturnih dobara

Potrebna sredstva: 30.000,00

Obrazloženje: Kako se na teritoriji Crne Gore nalazi veliki broj nepokretnih kulturnih dobara, od izuzetne vrijednosti, kao i značajan broj dobara, koja posjeduju kulturne vrijednosti, a nijesu evidentirana i ne podliježu režimu zaštite, novim Zakonom o zaštiti kulturnih dobara, predviđena je njihova valorizacija i revalorizacija. Takođe, imajući u vidu da je Zakonom o zaštiti kulturnih dobara, kulturni pejzaž prvi put prepoznat, kao vrsta u kategoriji nepokretnih kulturnih dobara, neophodno je sprovesti postupak utvrđivanja kulturne vrijednosti, kroz izradu elaborata, kojim će pojedini pejzaži dobiti status kulturnog dobra i time biti zaštićeni, na zakonom utvrđen način. Izrada Elaborata o utvrđivanju kulturnih vrijednosti, nepokretne kulturne baštine, podrazumijeva kompleksan istraživački rad, angažovanje velikog broja stručnog kadra, različitih profila

kao i obrazovanje stručnih timova, u skladu sa Zakonom. Za realizaciju ovog projekta, Programom zaštite i očuvanja za 2012. godinu, planirana je finansijska podrška.

2. Naziv aktivnosti: Zaštita arhitekture XX vijeka

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Uprava za zaštitu kulturnih dobara

Potrebna sredstva: 10.000,00

Obrazloženje: Na teritoriji Crne Gore nalaze se značajana arhitektonska ostvarenja, nastala u XX vijeku, a koja do sada nijesu valorizovana i zakonom zaštićena. Cijeneći njihov značaj, a i bojazan od nestajanja, neophodno je sprovesti postupak utvrđivanja kulturne vrijednosti, koji podrazumijeva kompleksan istraživački rad, angažovanje velikog broja stručnog kadra i obrazovanje stručnih timova, u skladu sa Zakonom.

3. Naziv aktivnosti: Evidentiranje nematerijalne kulturne baštine

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Uprava za zaštitu kulturnih dobara

Subjekti saradnje: Narodni muzej CG, Pomorski muzej CG i opštinski muzeji

Potrebna sredstva: 65.000,00 €

Obrazloženje:

Nematerijalna kulturna baština, jedan je od ključnih segmenta prepoznavanja i definisanja kulturnih identiteta, kroz koju se promoviše, održava i razvija kulturni diverzitet i kreativnost. Nematerijalna kulturna baština se često naziva živa kulturna baština, jer je njen nosilac pojedinac ili grupa koji kontinuirano sa visokim nivoom znanja i vještina održavaju kontinuitet postojanja materijalne baštine kao, nerijetko, finalnog produkta ovih znanja.

Nematerijalna kulturna baština u eri savremenih medija i tehnologija, gubi svoje prvobitno značenje, tako da je očuvanje jezika, običaja i vještina, jedan od prioritenih zadataka savremenih država, kao ključne mjere samodrživosti.

Do sada se izučavanje nematerijalne kulturne baštine odnosilo na sporadična etnološka, antropološka, lingvistička, istorijska, muzikološka i druga istraživanja. U Crnoj Gori za proces proučavanja, zaštite, vrijednovanja i prezentacije nematerijalne kulturne baštine nije postojao zakonodavni, ni jasno definisan institucionalni okvir, sve do usvajanja Zakona o zaštiti kulturnih dobara 2010. godine. Novim zakonom i podzakonskim aktima, kao i institucionalnim reformama u oblasti zaštite kulturnih dobara, stvoreni su neophodni normativni i institucionalni uslovi za pristupanje procesu valorizacije i očuvanja nematerijalnih kulturnih dobara. Programom očuvanja i zaštite kulturnih dobara za 2012 godinu, posebna pažnja je posvećena ovom segment kulturne baštine.

Proces utvrđivanja kulturne vrijednosti je naročito značajan zbog potrebe rekognosciranja terena, radi evidentiranja nosilaca žive tradicije, procesa dokumentovanja, na osnovu kojih će se pristupiti zaštiti pojedinih nematerijalnih dobara, a prema kriterijumima koje je utvrdio UNESCO, i na osnovu Zakona o zaštiti kulturnih dobara. U tom smislu, ovim projektom realizovaće se rekognosciranje svih opština kroz rad 8 stručnih timova teritorijalno podijeljenih na sljedeći način:

- Podgorica i Danilovgrad,
- Herceg Novi, Kotor, Tivat, Budva,

- Nikšić,
- Žabljak, Plužine, Šavnik,
- Cetinje,
- Bijelo Polje, Pljevlja, Kolašin, Mojkovac,
- Bar, Ulcinj,
- Rožaje, Plav, Andrijevica, Berane.

Svaki stručni tim će sačinjavati minimum tri stručnjaka različitih profila.

4. Naziv aktivnosti: Izrada elaborata o utvrđivanju kulturne vrijednosti nematerijalnih dobara

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Uprava za zaštitu kulturnih dobara

Potrebna sredstva: 6.000,00 €

Obrazloženje: Ovim projektom je u skladu sa Zakonom o zaštiti kulturnih dobara, planirana izrada šest Elaborata o utvrđivanju kulturne vrijednosti evidentiranih nematerijalnih dobara: Bokeška mornarica, Dobrotska čipka, Kult svetog Vladimira, Bokeška noć, Fašinada i izrada čunova.

5. Naziv aktivnosti: Izrada elaborata o utvrđivanju kulturne vrijednosti fondova gradske biblioteke i čitaonice u Herceg Novom

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU gradska biblioteka i čitaonica Herceg Novi

Subjekt saradnje: Uprava za zaštitu kulturnih dobara

Potrebna sredstva: 3.000,00 €

Obrazloženje: Ovaj projekat podrazumijeva izradu Elaborata o utvrđivanju kulturne vrijednosti Zavičajne bibliotečke zbirke Boke Kotorske, Legat dr Dušana Petkovića, stare i rijetke knjige i periodike, na osnovu kojih će stručno tijelo utvrditi da li ove zbirke posjeduju kulturnu vrijednost. U cilju valorizacije pokretnih kulturnih dobara, Uprava za zaštitu kulturnih dobara Crne Gore u postupaku utvrđivanja kulturne vrijednosti pokretnih dobara, sačinice elaborat sa jasno izrečenim stavom o valorizaciji svojstava, osobnosti, značaju i kategoriji dobra, propisan Zakonom o zaštiti kulturnih dobara.

6. Naziv aktivnosti: Sakupljanje i obrada dokumentacije o pokretnim kulturnim dobrima koja su smještena u Narodnom muzeju Crne Gore

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Narodni muzej Crne Gore

Subjekt saradnje: Uprava za zaštitu kulturnih dobara

Potrebna sredstva: 1.000,00 €

Obrazloženje: Prema evidenciji, Narodni muzej Crne Gore posjeduje 96 zbirki, koje su zakonom zaštićene, kao pokretno kulturno dobro. S obzirom da su pomenuta kulturna dobra zakonom zaštićena, 60-ih godina prošlog vijeka, neophodno je izvršiti postupak revalorizacije, njihove kulturne vrijednosti. Poslove na utvrđivanju kulturne vrijednosti vrši Uprava za zaštitu kulturnih dobara ali imajući u vidu broj zaštićenih muzejskih zbirki, rad na sakupljanju podataka i dokumentacije o kulturnim dobrima u posjedu Narodnog

muzeja Crne Gore, kao dio istraživačkog nalaza, potrebnog za izradu Elaborata o utvrđivanju kulturne vrijednosti, uradiće Narodni muzej Crne Gore.

III INTEGRALNA ZAŠTITA

Programom zaštite i očuvanja za 2012. godinu, obuhvaćeno je tri projekta iz oblasti integralne zaštite.

- 1. Naziv aktivnosti:** Izrada studija zaštite kulturnih dobara za potrebe izrade PUP-a Kotor
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: Uprava za zaštitu kulturnih dobara
Potrebna sredstva: 10.000 €

Obrazloženje: Izradom studije zaštite obezbjediće se adekvatna zaštita kulturnih dobara i njihove zaštićene okoline u obuhvatu PUP-a Opštine Kotor, kao integralnog dijela urbanog razvoja, na način kojim se poštuje njihov integritet i status i dosljedno sprovodi režim i mjere zaštite, propisane Zakonom o zaštiti kulturnih dobara.

- 2. Naziv aktivnosti:** Izrada Menadžment plana Starog grada Bara
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: Uprava za zaštitu kulturnih dobara
Subjekt saradnje: JU Zavičajni muzej Bar i Opština Bar
Potrebna sredstva: 27.000,00 €

Obrazloženje: Menadžment planom Starog grada Bara će se definisati valorizacija, zaštita i promovisanje kulturnih vrijednosti Starog grada Bara, utvrditi dugoročna strategija obnove i upravljanja ovom zaštićenom kulturno-istorijskom cjelinom i odrediti smjernice za njeno ostvarivanje, kroz realizaciju opštih ciljeva zaštite i posebne programske aktivnosti, kao i dinamika, mehanizmi i nosioci realizacije planiranih aktivnosti i način vršenja monitoringa ostvarivanja.

- 3. Naziv aktivnosti:** Izrada Menadžment plana tri nominovane nekropole Stećaka za Listu svjetske baštine
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: Uprava za zaštitu kulturnih dobara
Subjekti saradnje: Opština Žabljak i Opština Plužine
Potrebna sredstva: 10.000,00 €

Obrazloženje: U okviru međudržavnog projekta Nominacija Stećaka-srednovjekovnih nadgrobnih spomenika Bosne i Hercegovine, Srbije, Hrvatske i Crne Gore za upis na Listu svjetske baštine UNESCO, neophodno je uraditi Menadžment plan za nominovane nekropole: Grčko goblje – Novakovići i Žugića Bare – Novakovići, Opština Žabljak i Grčko goblje – Šćepan Polje, Opština Plužine. Menadžment planom će se definisati valorizacija, zaštita i promovisanje kulturnih vrijednosti i utvrditi dugoročna strategija upravljanja nominovanih nekropola stećaka.

IV KONZERVATORSKI PROJEKTI I SPROVOĐENJE KONZERVATORSKIH MJERA

Programom zaštite i očuvanja za 2012. godinu, obuhvaćeno je **24** projekta.

- 1. Naziv aktivnosti:** Ulazni Portal dvora Balšića u Godinju – izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: Centar za konzervaciju i arheologiju
Potrebna sredstva: 9.000,00 €

Obrazloženje: Cijeneći značaj Dvora Balšića, u selu Godinje na Skadarskom jezeru i lošeg stanja u kom se nalaze, a posebno ulaznog Portala sa monumentalnim pristupom sa stepeništem, neophodno je uraditi konzervatorski projekat i sprovesti urgentne konzervatorske mjere, kako bi se spriječilo dalje urušavanje.

- 2. Naziv aktivnosti:** Konzervacija arheoloških nalaza koja se čuvaju u Zavičajnom muzeju Bar
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: Zavičajni muzej Bar
Subjekt saradnje: Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore
Potrebna sredstva: 5. 000,00 €

Obrazloženje: Kako se u depoima Zavičajnog muzeja Bara čuva veliki broj konzervatorski netretiranih arheoloških nalaza sa podvodnih istraživanja arheološkog lokaliteta Bigovica, otkrivenih u toku dvije kampanje i arheoloških nalaza otkrivenih tokom sedam arheoloških kampanja u Starom gradu Baru, neophodno je sprovesti konzervatorske mjere kako bi se sačuvali od dalje degradacije.

- 3. Naziv aktivnosti:** Konzervacija živopisa u Starom gradu Baru
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: Zavičajni muzej Bar
Subjekt saradnje: Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore
Potrebna sredstva: 7. 000.00 €

Obrazloženje: Cijeneći veoma značajnim fragmente, do danas sačuvanog živopisa u Starom gradu Baru koji su, zbog izloženosti atmosferilijama i drugim faktorima oštećenja, u jako lošem stanju, neophodno je sprovesti konzervatorske mjere na: freskama na sjevernom zidu apside crkve Svetog Nikole, objekat 155; freskama u paraklisu (objekat 155b) crkve Svetog Nikole; fresaka u objektu 153, Sveti Kristofor i ostaci predstave Svete Bogorodice; freskama u objektu 194 (Biskupski dvor); natpis u grobnicama u objektu 194 (al seko).

- 4. Naziv aktivnosti:** Konzervacija „Veljih vrata“, glavnog portala u Starom gradu Baru
Realizator: Zavičajni muzej Bar
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Subjekt saradnje: Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore
Potrebna sredstva: 1.500,00 €

Obrazloženje: Cijeneći značaj, a imajući u vidu loše stanje u kojem se nalazi glavni portal Starog grada Bara, neophodno je uraditi konzervatorski projekat i sprovesti konzervatorske mjere.

- 5. Naziv aktivnosti:** Konzervacija arheoloških nalaza sa arheološkog lokaliteta Duklja
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: JU Muzeji i galerije Podgorice
Subjekt saradnje: Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore
Potrebna sredstva: 700,00 €

Obrazloženje: Cijeneći značaj arheoloških nalaza sa lokaliteta Duklja, neophodno je uraditi konzervatorski projekat i sprovesti konzervatorske mjere. Ovim sredstvima biće obezbijeđen neophodni materijal za sprovođenje konzervatorskih mjera.

- 6. Naziv aktivnosti:** Ikona Bogorodice Filermose – izrada konzervatorskog projekta
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: Narodni muzej Crne Gore
Potrebna sredstva: 2.000,00 €

Obrazloženje: Na ikoni Bogorodice Filermose, koja še čuva i prezentuje u Narodnom muzeju Crne Gore, neophodno je sprovesti konzervatorska istraživanja i utvrditi stanje ikone, na osnovu čega će se uraditi konzervatorski projekat

- 7. Naziv aktivnosti:** Sprovođenje konzervatorskih mjera na Zbirci “Montenegrina”, Zbirci Stare knjige i Rukopisne zbirke CNB “Đurđe Crnojević”
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: CNB “Đurđe Crnojević”
Subjekt saradnje: Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore
Potrebna sredstva: 2.000,00 €

Obrazloženje: Imajući u vidu loše stanje i značaj Zbirke “Montenegrina”, Zbirke Stare knjige i Rukopisne zbirke, koje se čuvaju u CNB “Đurđe Crnojević”, a u cilju njihove zaštite, očuvanja i valorizacije, neophodno je uraditi konzervatorski projekat i sprovesti konzervatorske mjere.

- 8. Naziv aktivnosti:** Izrada kožnih poveza za konzervirane i restaurirane knjiga iz Zbirke stare i rijetke knjige (300 primjeraka)
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: CNB “Đurđe Crnojević”
Subjekt saradnje: Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore
Potrebna sredstva: 15.000,00 €

Obrazloženje: U cilju zaštite, očuvanja i valorizacije neophodno je sprovesti cjelovite konzervatorske mjere na Zbirci starih i rijetkih knjiga, koje se čuvaju u CNB “Đurđe Crnojević”, i izraditi kožne poveze za 300 primjeraka.

- 9. Naziv aktivnosti:** Konzervacija i restauracija plakata, starih knjiga i poveza (oko 100 primjeraka)
Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: CNB "Đurđe Crnojević"

Subjekt saradnje: Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Potrebna sredstva: 3.500,00 €

Obrazloženje: U cilju zaštite, očuvanja i valorizacije, oko 100 primjeraka plakata, starih knjiga i poveza, koji se čuvaju u CNB "Đurđe Crnojević", neophodno je izraditi konzervatorski projekat i sprovesti konzervatorske mjere.

10. Naziv aktivnosti: Fond stare i rijetke knjige – sprovođenje konzervatorskih mjera

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Centar za kulturu Bar - Narodna biblioteka i čitaonica "Ivo Vučković"

Subjekt saradnje: Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Potrebna sredstva: 2.000,00 €

Obrazloženje: U cilju očuvanja ovog segmenta kulturne baštine, neophodna je izrada konzervatorskog projekta, na osnovu kojeg će se sprovesti adekvatne konzervatorske mjere.

11. Naziv aktivnosti: Konzervacija 33 muzejska predmeta JU Zavičajni muzej Nikšić

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Zavičajni muzej Nikšić

Subjekt saradnje: Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Potrebna sredstva: 3.000,00 €

Obrazloženje: Muzej u Nikšiću je kao poklon od porodice Drašković dobio 33 značajna muzejska predmeta, a na osnovu ugovora o poklonu u obavezi je da ih konzervira. Kako su predmeti u lošem stanju, neophodno je uraditi konzervatorski projekat i sprovesti konzervatorske mjere.

12. Naziv aktivnosti: Konzervacija muzejskih predmeta etnografske zbirke JU Muzeji i galerije Podgorice

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Muzeji i galerije Podgorice

Subjekt saradnje: Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Potrebna sredstva: 600,00 €

Obrazloženje: Imajući u vidu loše stanje i značaj muzejskih predmeta, etnografske zbirke JU muzeji i galerije Podgorice, neophodno je uraditi konzervatorski projekat i sprovesti konzervatorske mjere. Ovim sredstvima biće obezbijeđen neophodni materijal za sprovođenje konzervatorskih mjera.

13. Naziv aktivnosti: Konzervacija muzejskih predmeta Istorijske zbirke JU Muzeji i galerije Podgorice

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Muzeji i galerije Podgorice

Subjekt saradnje: Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Potrebna sredstva: 400,00 €

Obrazloženje: Imajući u vidu loše stanje i značaj muzejskih predmeta, istorijske zbirke JU Muzeji i galerije Podgorice, neophodno je uraditi konzervatorski projekat i sprovesti

konzervatorske mjere. Ovim sredstvima biće obezbijeden neophodni materijal za sprovođenje konzervatorskih mjera

14. Naziv aktivnosti: Sprovođenje preventivnih mjera zaštite na muzejskim predmetima stalne postavke JU Muzeji i galerije Podgorice

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Muzeji i galerije Podgorice

Subjekt saradnje: Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Potrebna sredstva: 300,00 €

Obrazloženje: Radi održavanja muzejskih predmeta stalne postavke JU Muzeji i galerije Podgorice, neophodno je sprovesti preventivne mjere zaštite.

15. Naziv aktivnosti: Sprovođenje konzervatorskih mjera na knjigama i ukoričenim časopisima publikovanim prije 1900. godine

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Kulturni centar Bar - Narodna biblioteka i čitaonica "Ivo Vučković"

Subjekt saradnje: Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Potrebna sredstva: 2.000,00 €

Obrazloženje: Imajući u vidu loše stanje i značaj knjiga i ukoričenih časopisa publikovanih prije 1900. godine, a koji su smješteni u Kulturnom centru Bar - Narodna biblioteka i čitaonica "Ivo Vučković", neophodno je uraditi konzervatorski projekat i sprovesti konzervatorske mjere.

16. Naziv aktivnosti: Sprovođenje konzervatorskih mjera na muzejskom materijalu JU Zavičajni muzej Rožaje

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Zavičajni muzej Rožaje

Subjekt saradnje: Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Potrebna sredstva: 1.500,00 €

Obrazloženje: Imajući u vidu loše stanje i značaj muzejskog materijala Muzeja u Rožajama, neophodno je uraditi konzervatorski projekat na osnovu kojeg će se sprovesti konzervacija predmeta.

17. Naziv aktivnosti: Izrada konzervatorskog projekta muzejskog fonda Polimskog muzeja

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Polimski muzej

Subjekt saradnje: Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Potrebna sredstva: 3.000,00 €

Obrazloženje: Bogati muzejski fond koji čuva Polimski muzej, značajan je segment crnogorske kulturne baštine. U cilju njegove zaštite i očuvanja, neophodno je uraditi konzervatorski projekat, muzejskog fonda Polimskog muzeja.

18. Naziv aktivnosti: Izrada konzervatorskog projekta zbirke Miroslava Štumbergera - Baošić.

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Muzej i Galerija Herceg-Novi

Subjekt saradnje: Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Potrebna sredstva: 1.000,00 €

Obrazloženje: Cijeneći značaj i stanje u kojem se nalaze zbirke Miroslava Štumbergera,, neophodno je izraditi konzervatorski projekat, na osnovu kojeg će se sprovesti konzervatorske mjere.

19. Naziv aktivnosti: Izrada konzervatorskog projekta cjelokupnog fonda JU Muzej i Galerija Herceg-Novi.

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Muzej i Galerija Herceg-Novi

Subjekt saradnje: Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Potrebna sredstva: 2.000,00 €

Obrazloženje: Bogati muzejski fond koji čuva JU Muzej i Galerija Herceg-Novi, značajan je segment crnogorske kulturne baštine. U cilju njegove zaštite i očuvanja, neophodno je uraditi konzervatorski projekat muzejskog fonda JU Muzej i Galerija Herceg-Novi.

20. Naziv aktivnosti: Izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera na Istorijsko- umjetničkoj zbirci OJU „Muzeji“ Kotor

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: OJU „Muzeji“ Kotor

Subjekt saradnje: Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Potrebna sredstva: 4.900,00 €

Obrazloženje: Bogati muzejski fond koji se čuva u Istorijsko- umjetničkoj zbirci OJU „Muzeji“ Kotor, značajan je segment crnogorske kulturne baštine. U cilju njegove zaštite i očuvanja, neophodno je uraditi konzervatorski projekat i sprovesti konzervatorske mjere na dijelu zbirke, i to: portreti iz 19. vijeka kapetana Joza Đurišića i Tomislava Brajkovića, slika "M. Martinović sa ruskim boljarima", pet slika sa prikazima pomorskih bitaka iz legata porodice Visković i osam diploma na perganentu i papiru (17-19. vijek).

21. Naziv aktivnosti: Izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera na pomorskoj zbirci OJU „Muzeji“ Kotor

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: OJU „Muzeji“ Kotor

Subjekt saradnje: Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Potrebna sredstva: 1.500,00 €

Obrazloženje: Bogati muzejski fond koji se čuva u pomorskoj zbirci OJU „Muzeji“ Kotor, značajan je segment kulturne baštine. U cilju njegove zaštite i očuvanja, neophodno je uraditi konzervatorski projekat i sprovesti konzervatorske mjere na 30 predmeta, i to pet jedrenjaka, kao i dijela koji se odnosi na brodsku opremu.

22. Naziv aktivnosti: Izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera na Arheološkoj zbirci JU Muzeji, galerija i biblioteka Budve

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Muzeji, galerija i biblioteka Budve

Subjekt saradnje: Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Potrebna sredstva: 3.000,00 €

Obrazloženje: Od izuzetne važnosti je sačuvati Arheološku zbirku JU Muzeji, galerija i biblioteka Budve. Zbirka rimskog novca i Zbirka kamene plastike sa ranohrišćanske bazilike) veoma je značajan segment arheološke zbirke. Izradom konzervatorskog projekta na osnovu kojeg će se sprovesti konzervatorske mjere važan je korak za očuvanje zbirki.

23. Naziv aktivnosti: Izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera dvije slike na platnu autora Špira Bocarića

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Muzeji, galerija i biblioteka Budve

Subjekt saradnje: Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Potrebna sredstva: 1.000,00 €

Obrazloženje: Posebne umjetničke vrijednosti slikara Špira Bocarića, koji je iza sebe ostavio veliki broj prepoznatljivih umjetničkih djela treba sačuvati od daljeg propadanja. Shodno tome, na osnovu izvršenih analiza, sprovedeće se odgovarajuće konzervatorske mjere

24. Naziv aktivnosti: Konzervacija originalnih Izdanja Stefana M. Ljubise (sedam svesaka)

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Muzeji, galerija i biblioteka Budve

Subjekt saradnje: Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Potrebna sredstva: 1.000,00 €

Obrazloženje: Za potrebe očuvanja originalnih djela Stefana M. Ljubise (7 svesaka između kojih i Ljubišin govor, Zivotopis, Jedan listak u spomen S. M. Ljubise - autor T. S. Vilovski) neophodno je uraditi konzervatorski projekat I sprovesti odgovarajuće konzervatorske mjere

V EDUKACIJA, DOEDUKACIJA STRUČNOG KADRA

Programom zaštite i očuvanja za 2012. godinu, obuhvaćeno je **pet** projekta koje će sprovesti institucije za potrebe edukacije i doedukacije stručnog kadra.

1. Naziv aktivnosti: Doedukacija postojećeg stručnog kadra u Narodnom Muzeju Crne Gore

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Narodni muzej Crne Gore

Potrebna sredstva: 5.000,00 €

Obrazloženje: Ova aktivnost podrazumijeva neophodnu doedukaciju postojećeg stručnog kadra u primjeni savremenih metoda u obavljanju poslova konzervatorske djelatnosti.

2. Naziv aktivnosti: Doedukacija postojećeg stručnog kadra u CNB "Đurđe Crnojević"

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: CNB "Đurđe Crnojević"

Potrebna sredstva: 5.000,00 €

Obrazloženje: U cilju razvoja bibliotečke djelatnosti i stvaranja kadrova koji mogu odgovoriti najsloženijim poslovima koji se temelje na principima i primjeni evropskih standarda, neophodna je stalna doedukacija postojećeg kadra, kroz učešće na seminarima, specijalističkim kursevima, ljetnjim školama-radionicama i razmjeni stručnjaka.

3. Naziv aktivnosti: Obrada arhivske građe na italijanskom i engleskom jeziku

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Državni arhiv Crne Gore

Potrebna sredstva: 5.000,00 €

Obrazloženje: Kako Državni arhiv Crne Gore posjeduje ogromnu količinu arhivske građe, koja je pisana prvenstveno na italijanskom i engleskom jeziku a radi njene kompletne obrade, neophodno je angažovati stručno lice, koje će za potrebe Državnog arhiva Crne Gore izvršiti obradu ove značajne arhivske građe.

4. Naziv aktivnosti: Obuka kadrova za podvodna istraživanja

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Potrebna sredstva: 10.000,00 €

Obrazloženje: Zbog nedostatka kadrova koji mogu da vrše poslove istraživanja, zaštite i očuvanja podvodne kulturne baštine u teritorijalnim vodama Crne Gore, a imajući u vidu da je Crna Gora 2008 godine ratifikovala UNESCO Konvenciju o zaštiti podvodne kulturne baštine, neophodno je obučiti arheologe za vršenje ovih poslova.

5. Naziv aktivnosti: Doedukacija stručnog kadra u Narodnoj biblioteci i čitaonici "Ivo Vučković" u Baru

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Narodna biblioteka i čitaonica "Ivo Vučković", Bar

Potrebna sredstva: 3.000,00 €

Obrazloženje: U cilju razvoja bibliotečke djelatnosti, kako učlanivanja i korištenja savremenih nacionalnih i međunarodnih sistema katalogizacije, tako i digitalizacije bibliotečkih fondova, neophodna je doedukacija postojećeg stručnog kadara biblioteke, za poslove kompjuterizacije svih segmenata bibliotečkog poslovanja.

6. Naziv aktivnosti: Doedukacija postojećeg kadra JU Zavičajnog muzeja Rožaje

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Zavičajni muzej Rožaje

Potrebna sredstva: 1.500,00 €

Obrazloženje: U cilju razvoja muzejske djelatnosti i primjene savremenih standarda, neophodno je sprovesti doedukaciju za muzejskog pedagoga, dokumentaristu i muzejskog tehničara

VI POPULARIZACIJA I PREZENTACIJA KULTURNE BAŠTINE

Programom zaštite i očuvanja za 2012. godinu, obuhvaćen je **21** projekat u okviru kojih će se organizovati nacionalne i međunarodne manifestacije, prirediti i izdati publikacije, održati okrugli stolovi, prirediti izložbe i sl.

1. Naziv aktivnosti: Organizovanje međunarodne manifestacije „Dani evropske baštine“

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Ministarstvo kulture

Potrebna sredstva: 8.000,00 €

Obrazloženje: Međunarodna manifestacija „Dani evropske baštine“ svake godine se održava u septembru mjesecu, u svim zemljama članicama Savjeta Evrope, i ima za cilj valorizaciju i promociju kulturne baštine među zemljama članicama. U okviru održavanja ove manifestacije u 2012. godini, prezentovat će se srednjovjekovne nekropole stećaka, koje se nalaze na teritoriji Crne Gore, Republike Hrvatske, Republike Srbije i Bosne i Hercegovine i dio su zajedničkog međudržavnog Projekta „Nominacija Stećaka za UNESCO listu svjetske baštine“.

2. Naziv aktivnosti: Organizovanje manifestacije „Noć Muzeja“

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Muzeji u Crnoj Gori

Potrebna sredstva: 5.000,00 €

Obrazloženje: Manifestacija „Noć muzeja“ se svake godine održava u svim zemljama članicama Savjeta Evrope i ima za cilj valorizaciju, promociju i dostupnost pokretne kulturne baštine, široj javnosti.

3. Naziv aktivnosti: Publikovanje Stauta srednjovjekovnog grada Kotora

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Državni arhiv Crne Gore

Potrebna sredstva: 5.000,00 €

Obrazloženje: Statut srednjovjekovnog grada Kotora je nastajao u periodu od 1301. do 1420. godine, a štampan je u Veneciji 1612. godine. U okviru ovog projekta, koji se sprovodi već jednu deceniju, urađeno je fototipsko izdanje originalnog Statuta, njegov prevod, kao druga knjiga, i elektronski format originala i prevoda. Ovim sredstvima se finansijski participira publikovanje Statuta.

4. Naziv aktivnosti: Organizovanje okruglog stola na temu: "Klasična ili elektronska knjiga:za i protiv"

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Narodna biblioteka i čitaonica "Ivo Vučković", Bar

Potrebna sredstva: 2.000,00 €

Obrazloženje: Radi boljeg i sistematičnijeg pristupa rješavanju savremenog problema digitalizacije knjiga sa kojim se susrijeću biblioteke širom svijeta, neophodno je organizovati okrugli sto na temu: "Klasična ili elektronska knjiga: za i protiv" sa međunarodnog aspekta. Ovaj okrugli sto neće riješiti ovaj problem, ali će se kroz razmijenu mišljenja na lokalnom i međunarodnom nivou sagledati, koje su to potrebe korisnika biblioteka.

5. Naziv aktivnosti: Izložbe „Narodni vez Bijelog Polja“

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Zavičajni muzej Bijelo Polje

Potrebna sredstva: 3.000.00 €

Obrazloženje: Imajući u vidu značaj etnografske zbirke, Zavičajnog muzeja Bijelo Polje, neistraženost terena u smislu evidentiranja ovog dijela nematerijalne baštine, kao i postojanje zanatske radionice u Opštini Bijelo Polje, pristupilo se organizovanju izložbe o narodnom vezu. Sredstva odobrena Godišnjim programom, odnose se na terenski rad etnologa radi evidentiranja elementa, izradu dokumentacije sa terena, popis radionica i pojedinaca, koji se bave ovom vještinom, budućeg otkupa za popunjavanje muzejskog fonda i izradu projekta, koji će definisati poslove i sredstva za realizaciju navedene izložbe sa katalogom.

6. Naziv aktivnosti: Tematske izložbe „Porodica Brajković iz Perasta“, „Ribarstvo Mula, Prčanja i Perasta“, „Poljoprivredne alatke iz Grblja“ i „Svijet mora Boke Kotorske“

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: OJU „Muzeji“ Kotor

Potrebna sredstva: 2.000.00 €

Obrazloženje: Cijeneci značaj ovih tematskih izložbi za prezentaciju i popularizaciju ovog segmenta kulturne baštine, podržana je njihova realizacija.

7. Naziv aktivnosti: Skeniranje i digitalizacija 5.000 stranica značajnih publikacija iz kulturne istorije Crne Gore

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: CNB “Đurđe Crnojević”

Potrebna sredstva: 7.500,00 €

Obrazloženje: U cilju zaštite i očuvanja, kao i lakše dostupnosti korisnicima značajnih publikacija, na čijim je stranicama ispisana kulturna istorija Crne Gore, neophodno je skenirati i digitalizovati 5.000 stranica.

8. Naziv aktivnosti: Izložba „Stara i rijetka knjiga u fondovima CNB“

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: CNB “Đurđe Crnojević”

Potrebna sredstva: 3.000,00 €

Obrazloženje: Izložbom Zbirke «Stara i rijetka knjiga u fondovima CNB» javnosti će se prezentovati, bogatstvo i raznolikost jednog od najvrjednijih segmenata crnogorske pokretne kulturne baštine.

- 9. Naziv aktivnosti:** Prevod i objavljivanje priručnika i međunarodnih smjernica za digitalizaciju bibliotečke građe
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: CNB “Đurđe Crnojević”
Potrebna sredstva: 8.000,00 €

Obrazloženje: Razvoj bibliotečke djelatnosti i obezbjeđivanje lakše dostupnosti i pretraživanja bibliotekskih jedinica, od strane korisnika, zahtijeva da bibliotečka građa bude dostupna u digitalnom formatu. Shodno tome, ustanovljeni su savremeni mnogobrojni standardi, koji olakšavaju obradu i dostupnost bibliotečke građe, pa je neophodno izdati priručnik, koji tretira ovu problematiku, kroz primjenu jedinstvenih standarda.

- 10. Naziv aktivnosti** Objavljivanje fototipskih izdanja Triod posni iz 1561 (paleotip), Državni kalendar za 1907 (prvi državni kalendar), Trebnik iz 1837.godine, Zakon o narodnijem školama iz 1907. godine
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: CNB “Đurđe Crnojević”
Potrebna sredstva: 10.000,00 €

Obrazloženje: Uvažavajući značaj izdanja, Triod posni iz 1561 (paleotip), Državni kalendar za 1907 (prvi državni kalendar), Trebnik iz 1837.godine, Zakon o narodnijem školama iz 1907. godine, a radi valorizacije i prezentacije ovih vrijednih izdanja, ocijenjeno je neophodnim objavljivanje fototipskih izdanja.

- 11. Naziv aktivnosti:** Izložba „Izbor iz oružne zbirke Zavičajnog muzeja Nikšić“ u nekom od crnogorskih muzeja (Narodnom muzeju)
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: JU Zavičajni muzej Nikšić
Potrebna sredstva: 5.000,00 €

Obrazloženje: Oružna zbirka Zavičajnog muzeja, sastoji se od preko 100 predmeta hladnog i vatrenog oružja, koji su istovremeno proizvod nekadašnjih starih zanatlija, sa teritorije Otomanskog carstva i poznatih evropskih radionica oružja. Veliki dio zbirke čine predmeti izvanredne umjetničke izrade. Određeni broj, pripadao je poznatim istorijskim ličnostima. Zbirka po svom sadržaju prevazilazi lokalni značaj. Cilj izlaganja biće njeno predstavljanje najširoj javnosti.

- 12. Naziv aktivnosti:** Izrada karte nepokretnih kulturnih dobara Opštine Rožaje
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Subjekti saradnje: JU Zavičajni muzej Rožaje
Potrebna sredstva: 4.000,00 €

Obrazloženje: Izrada karte nepokretnih kulturnih dobara Opštine Rožaje, podrazumijeva tehničko snimanje svih potencijalnih nepokretnih kulturnih dobara sa arheološkim

lokalitetima. Na taj način biće na jednom mjestu prezentovana sva kulturna dobra, na teritoriji Opštine Rožaje. Cilj izrade navedene karte je prezentacija i popularizacija kulturnih dobara, Opštine Rožaje i prevashodno će služiti u edukativne i turističke svrhe.

13. Naziv aktivnosti: Izložba „Od talasa mora do vrhova planina”.

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Prirodnjački muzej Crne Gore

Potrebna sredstva: 3.500,00 €

Obrazloženje: Izložba prirodnjačkog materijala „Od talasa mora do vrhova planina” u 2011. godini prezentovana je u Kotoru i od šire javnosti ocijenjena kao jako značajnom, posebno u edukativnom smislu, pa je ocijenjeno da je ovu izložbu potrebno prezentovati na cijeloj teritoriji Crne Gore, a u 2012 planirana je prezentacija za opštine na sjeveru Crne Gore.

14. Naziv aktivnosti: Pokretanje Godišnjaka Polimskog muzeja

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Polimski muzej

Potrebna sredstva: 8.000,00 €

Obrazloženje: Pokretanje objavljivanja stručnog časopisa, jednom godišnje, ima za cilj valorizaciju, prezentaciju i popularizaciju rezultata arheoloških i konzervatorskih istraživanja, sa područja Polimlja, kao i prezenaciju muzejskih zbirki Polimskog muzeja.

15. Naziv aktivnosti: Organizovanje izložbe „Stara Podgorica u crtežima i slikama“

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Muzeji i galerije Podgorice

Potrebna sredstva: 250,00 €

Obrazloženje: Organizovanjem ove tematke izložbe, široj javnosti biće prezentovana stara Podgorica, viđena okom umjetnika i stvaraoca.

16. Naziv aktivnosti: Organizovanje izložbe „Pojasevi iz Etnografske zbirke“

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Muzeji i galerije Podgorice

Potrebna sredstva: 2.200,00 €

Obrazloženje: Organizacijom ove tematske izložbe, biće prezentovani i učinjeni dostupnim široj javnosti, muzejski predmeti kao tvorevine starih zanata, koji čine sastavni dio bogate etnografske zbirke, JU Muzeji i galerije Podgorice.

17. Naziv aktivnosti: Priprema i štampa knjige „Izreke i poslovice iz Crne Gore“

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Muzeji i galerije Podgorice

Potrebna sredstva: 4.800,00 €

Obrazloženje: Izreke i poslovice na teritoriji Crne Gore su nematerijalna kulturna baština, koja se prenosi sa generacije na generaciju. Zbog bojazni od gubitka ovog vrijednog dijela kulturne baštine Crne Gore, ovom publikacijom se osigurava njihovo trajno čuvanje.

18. Naziv aktivnosti: Izrada web site JU Zavičajnog muzeja Rožaje

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Zavičajni muzej Rožaje

Potrebna sredstva: 630,00 €

Obrazloženje: Ova aktivnost obuhvata izradu višejezičnog Web site ustanove, sa korporativnim dizajnom, u cilju predstavljanja kulture i tradicije ovoga kraja široj javnosti.

19. Naziv aktivnosti: Izdavanje Vodiča kroz Zavičajni muzej Rožaje

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Zavičajni muzej Rožaje

Potrebna sredstva: 1.000,00 €

Obrazloženje: Objavljivanjem Vodiča kroz Zavičajni muzej Rožaje, prezentovaće se bogati muzejski fond, koji se čuva u Zavičajnom muzeju i na taj način će se obezbijediti njegova adekvatna prezentacija široj javnosti.

20. Naziv aktivnosti: Izdavanje časopisa u DAISY formatu

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Biblioteka za slijepe

Potrebna sredstva: 2.500,00 €

Obrazloženje: Ovim časopisom obezbijediće se dostupnost informacija iz oblasti umjetnosti i kulture slabovidim osobama

21. Naziv aktivnosti: Izrada fototipskog izdanja i prenos na elektronski medij knjige Đurđa Boškovića "Stari Bar", Beograd, 1962.god.

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Narodna biblioteka i čitaonica "Ivo Vučković", Bar

Potrebna sredstva: 2.500,00

Obrazloženje: Publikovanje fototipskog izdanja i prenos na elektronski medij knjige Đurđa Boškovića "Stari Bar", Beograd, 1962. godine, je jako značajno iz razloga što su u njoj sadržani rezultati do tada sprovedenih arheoloških istraživanja Starog grada Bara, sa grafičkom prikazima i fotografijama i rezultatima istraživanja.

VII OTKUP MUZEJSKIH PREDMETA, KNJIGA, FILMSKE GRAĐE ZA POPUNJAVANJE KINOTEČKOG FONDA I MUZEJSKIH I BIBLIOTEČKIH ZBIRKI

Programom zaštite i očuvanja za 2012. godinu, obuhvaćeno je **pet** projekata u okviru kojih će se vršiti popunjavanje i obogaćivanje fondova pokretnim kulturnim dobrima.

1. Naziv aktivnosti: Otkup predmeta za popunjavanje muzejskih zbirki Narodnog muzeja Crne Gore

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Narodni muzej Crne Gore

Potrebna sredstva: 30.000,00 €

Obrazloženje: Za potrebe popunjavanja muzejskih zbirki Istorisjskog muzeja, Narodnog muzeja Crne Gore, neophodno je otkupiti predmete, kojima će se upotpuniti, stalna muzejska postavka.

2. Naziv aktivnosti: Otkup knjiga za popunjavanje zbirki CNB „Đurđe Crnojević“

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: CNB “Đurđe Crnojević”

Potrebna sredstva: 10.000,00 €

Obrazloženje: Kako su Zbirka “Montenegrina” i Zbirka stare i rijetke knjige, pokretna kulturna dobra od izuzetnog značaja, radi njihovog kompletiranja, neophodno je otkupiti određeni broj, nedostajućih naslova.

3. Naziv aktivnosti: Otkup, prikupljanje i zaštita za popunjavanje filmskog fonda Crnogorske kinoteke

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Crnogorska kinoteka

Potrebna sredstva: 50.000,00 €

Obrazloženje: Za potrebe popunjavanja filmskog fonda Crnogorske kinoteke, njegove zaštite, valorizacije, prezentacije i popularizacije, neophodno je prikupiti filmove koji se nalaze kod raznih subjekata u zemlji i inostranstvu.

4. Naziv aktivnosti: Otkup muzejskih predmeta na teritoriji Opštine Nikšić

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Zavičajni muzej Nikšić

Potrebna sredstva: 5.000,00

Obrazloženje: Terenskim obilskom okolnih sela Nikšića u posjedu se informacija o postojanju značajnog materijala koji je neophodno otkupiti od raznih subjekata, kako ne bi bili nepovratno izgubljeni. To se naročito odnosi na predmete koji su proizvod tradicionalnih zanata sa tih prostora.

5. Naziv aktivnosti: Otkup muzejskih predmeta na teritoriju Opštine Herceg Novi.

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Muzej i Galerija Herceg-Novi

Potrebna sredstva: 3.000.00 €

Obrazloženje: Za potrebe popunjavanja muzejskih zbirki JU Muzej i Galerija Herceg-Novi, neophodno je otkupiti predmete, kojima će se upotpuniti, stalna muzejska postavka.

VIII TEHIČKO-TEHNOLOŠKO OSAVREMENJAVANJE

Programom zaštite i očuvanja za 2012. godinu, planirana su četiri projekta u okviru kojih će se, odgovorajućom opremom poboljšati uslovi za zaštitu, očuvanje i prezentaciju kulturnih dobara.

- 1. Naziv aktivnosti:** Oprema za transport i prezentaciju muzejskih predmeta Prirodnjačkog muzeja Crne Gore
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: Prirodnjački muzej Crne Gore
Potrebna sredstva: 1.500,00 €

Obrazloženje: Zbog specifičnosti muzejskih predmeta i materijala, prirodnjačkog karaktera, u cilju njegove zaštite prilikom transporta kao i adekvatne prezentacije i valorizacije, neophodno je često organizovanje pokretnih izložbi, a samim tim i obezbjeđivanje opreme za transport i prezentaciju muzejskih predmeta, prirodnjačkog karaktera

- 2. Naziv aktivnosti:** Kreiranje softvera za obradu muzejskih predmeta i umrežavanje sa centralnim sistemom Narodnog muzeja Crne Gore
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: JU Zavičajni muzej Rožaje
Potrebna sredstva: 1.000,00 €

Obrazloženje: U skladu sa Zakonom o muzejskoj djelatnosti, potrebno je da se svi muzeji povežu sa informacionim centrom njihovog matičnog muzeja u cilju lakše obrade podataka i komunikacije sa matičnom ustanovom.

- 3. Naziv aktivnosti:** Osavremenjavanje dokumentacionog centra Zavičajnog muzeja Rožaje
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: JU Zavičajni muzej Rožaje
Potrebna sredstva: 2.000,00 €

Obrazloženje: Dokumentacija kao važan segment u vršenju poslova muzejske djelatnosti zahtijeva primjenu određenih standarda. U tom cilju neophodno je obezbijediti nove dokumentacione knjige i tehničku opremu za izradu foto-dokumentacije, radi savremenog načina obrade dokumentacionih podataka.

- 4. Naziv aktivnosti:** Obezbeđivanje uslova za rad knjigoveznice Narodna biblioteka i čitaonica "Ivo Vučković", Bar
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: Narodna biblioteka i čitaonica "Ivo Vučković", Bar
Potrebna sredstva: 3.000,00 €

Obrazloženje: Obnavljanje knjigoveznice, koja je već nekoliko godina van funkcije, obezbijediće se uslovi za zaštitu i očuvanje bibliotečke građe.

IX REZIME

Uvažavajući činjenicu da je stanje kulturnih dobara loše, kao i da brojna materijalna i nematerijalna dobra nijesu istražena, valorizovana i stavljena pod režim zaštite, donošenje prvogodišnjeg Programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara, kroz realizaciju **75** projekta može se smatrati prekretnicom u načinu finansiranja zaštite i očuvanja kulturnih dobara, jer je konceptom, u odnosu na raspoloživa sredstva, sveobuhvatnim tretiranjem kulturnih dobara na teritoriji cijele države, širenjem saznanja o značaju i vrijednosti kulturnih dobara, bez obzira da li su od međunarodnog, nacionalnog ili lokalnog značaja, Program obezbijedio mogućnost da kulturna dobra, shodno svojoj namjeni, služe za zadovoljavanje kulturnih, naučnih i edukativnih potreba pojedinca i društva.

X TABELA – PREGLED AKTIVNOSTI PO OPŠTINAMA

OPŠTINA	NAZIV PROJEKTA	FINAN. SREDSTVA
Andrijeвица	Izrada Elaborata o utvrđivanju kulturne vrijednosti nepokretnih dobara	*
	Evidentiranje nematerijalne kulturne baštine	**
Bar	„Putevi kontinuiteta“ – Manastir Prečista krajnska	14.050,00 €
	Podvodna arheološka istraživanja u teritorijalnim vodama Opštine Bar	5.000,00 €
	Izrada Menadžment plana Starog grada Bara	27.000,00 €
	Nastavak sistematskog istraživanja Starog grada Bara	7.650,00 €
	Arheološko istraživanje kiklopskih zidova na brdu Volujica	2.700,00 €
	Izrada Elaborata o utvrđivanju kulturne vrijednosti nepokretnih dobara	*
	Izrada elaborata o utvrđivanju kulturne vrijednosti nematerijalnih dobara (kult kneza Vladimira)	1.000,00 €
	Evidentiranje nematerijalne kulturne baštine	**
	Ulazni Portal dvora Balšića u Godinju – izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera	9.000,00 €
	Konzervacija arheoloških nalaza koja se čuvaju u Zavičajnom muzeju Bar	5.000,00 €
	Konzervacija živopisa u Starom gradu Baru	7.000,00 €
	Konzervacija „Veljih vrata“, glavnog portala u Starom gradu Baru	1.500,00 €
	Fond stare i rijetke knjige – sprovođenje konzervatorskih mjera	2.000,00 €
	Sprovođenje konzervatorskih mjera na knjigama i ukoričenim časopisima publikovanim prije 1900. godine	2.000,00 €
Organizovanje okruglog stola na temu: "Klasična ili elektronska knjiga: za i protiv"	2.000,00 €	

	Izrada fototipskog izdanja i prenos na elektronski medij knjige Đurđa Boškovića "Stari Bar", Beograd, 1962.god.	2,500.00 €
	Obezbjeđivanje uslova za rad knjigoveznice Narodna biblioteka i čitaonica "Ivo Vučković", Bar	3.000,00 €
	Doedukacija stručnog kadra u Narodnoj biblioteci i čitaonici "Ivo Vučković" u Baru	3.000,00 €
Berane	Izrada Elaborata o utvrđivanju kulturne vrijednosti nepokretnih dobara	*
	Evidentiranje nematerijalne kulturne baštine	**
	Izrada konzervatorskog projekta muzejskog fonda Polimskog muzeja	3.000,00 €
	Pokretanje Godišnjaka Polimskog muzeja	8.000,00 €
Bijelo Polje	Izrada Elaborata o utvrđivanju kulturne vrijednosti nepokretnih dobara	*
	Evidentiranje nematerijalne kulturne baštine	**
	Izložbe „Narodni vez Bijelog Polja“	3.000.00 €
	Izložba „Od talasa mora do vrhova planina“.	3.500,00 €
Budva	Izrada Elaborata o utvrđivanju kulturne vrijednosti nepokretnih dobara	*
	Izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera na Arheološkoj zbirci JU Muzeji, galerija i biblioteka Budve	3.000,00 €
	Izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera na dvije slike na platnu autora Špira Bocarića	1.000,00 €
	Konzervacija originalnih Izdanja Stefana M. Ljubise (sedam svesaka)	1.000,00 €
	Evidentiranje nematerijalne kulturne baštine	**
Cetinje	Sakupljanje i obrada dokumentacije o pokretnim kulturnim dobrima koja su smještena u Narodnom muzeju Crne Gore	1.000.00 €
	Ikona Bogorodice Fileriose – izrada konzervatorskog projekta	2.000,00 €
	Evidentiranje nematerijalne kulturne baštine	**
	Sprovođenje konzervatorskih mjera na Zbirci "Montenegrina", Zbirci Stare knjige i	2.000,00 €

	Rukopisne zbirke CNB "Đurđe Crnojević"	
	Izrada kožnih poveza za konzervirane i restaurirane knjiga iz Zbirke stare i rijetke knjige (300 primjeraka)	15.000,00 €
	Izrada Elaborata o utvrđivanju kulturne vrijednosti nepokretnih dobara	*
	Konzervacija i restauracija plakata, starih knjiga i poveza (oko 100 primjeraka)	3.500,00 €
	Doedukacija postojećeg stručnog kadra u Narodnom Muzeju Crne Gore	5.000,00 €
	Doedukacija postojećeg stručnog kadra u CNB "Đurđe Crnojević"	5.000,00 €
	Obrada arhivske građe na italijanskom i engleskom jeziku	5.000,00 €
	Skeniranje i digitalizacija 5.000 stranica značajnih publikacija iz kulturne istorije Crne Gore	7.500,00 €
	Izložba „Stara i rijetka knjiga u fondovima CNB“	3.000,00 €
	Prevod i objavljivanje priručnika i međunarodnih smjernica za digitalizaciju bibliotečke građe	8.000,00 €
	Objavljivanje fototipskih izdanja Triod posni iz 1561 (paleotip), Državni kalendar za 1907 (prvi državni kalendar), Trebник iz 1837.godine, Zakon o narodnijem školama iz 1907. godine	10.000,00 €
	Otkup predmeta za popunjavanje muzejskih zbirki Narodnog muzeja Crne Gore	30.000,00 €
	Otkup knjiga za popunjavanje zbirki CNB „Đurđe Crnojević“	10.000,00 €
Danilovgrad	Izrada Elaborata o utvrđivanju kulturne vrijednosti nepokretnih dobara	*
	Evidentiranje nematerijalne kulturne baštine	**
Herceg Novi	Izrada Elaborata o utvrđivanju kulturne vrijednosti fondova gradske biblioteke i čitaonice u Herceg Novom	3.000,00 €
	Izrada konzervatorskog projekta zbirke Miroslava Štumbergera - Baošić	1.000,00 €
	Izrada Elaborata o utvrđivanju kulturne vrijednosti nepokretnih dobara	*
	Izrada konzervatorskog projekta cjelokupnog fonda JU Muzej i Galerija Herceg-Novi.	2.000,00 €

	Otkup muzejskih predmeta na teritoriji Opštine Herceg Novi	3.000,00 €
	Evidentiranje nematerijalne kulturne baštine	**
Kolašin	Izrada Elaborata o utvrđivanju kulturne vrijednosti nepokretnih dobara	*
	Evidentiranje nematerijalne kulturne baštine	**
Kotor	Arheološka istraživanja u Risnu	5.000,00 €
	Izrada studija zaštite kulturnih dobara za potrebe izrade PUP-a Kotor	10.000,00 €
	Izrada elaborata o utvrđivanju kulturne vrijednosti nematerijalnih dobara (Bokeška mornarica, Dobrotska čipka, Bokeška noć i Fašinada)	4.000,00 €
	Izrada Elaborata o utvrđivanju kulturne vrijednosti nepokretnih dobara	*
	Evidentiranje nematerijalne kulturne baštine	**
	Izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera na Istorijsko-umjetničkoj zbirci OJU „Muzeji“ Kotor	4.900,00 €
	Izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera na pomorskoj zbirci OJU „Muzeji“ Kotor	1.500,00 €
	Tematske izložbe „Porodica Brajković iz Perasta“, „Ribarstvo Mula, Prčanja i Perasta“, „Poljoprivredne alatke iz Grblja“ i „Svijet mora Boke Kotorske“	2.000,00 €
	Publikovanje Stauta srednjevjekovnog grada Kotora	5.000,00 €
Mojkovac	Izrada Elaborata o utvrđivanju kulturne vrijednosti nepokretnih dobara	*
	Evidentiranje nematerijalne kulturne baštine	**
Nikšić	„Putevi kontinuiteta“ – istraživanje Crvene Stijene	10.000,00 €
	„Putevi kontinuiteta“ – istraživanje tumula	40.310,00 €
	Izrada Elaborata o utvrđivanju kulturne vrijednosti nepokretnih dobara	*
	Izložba „Izbor iz oružne zbirke Zavičajnog muzeja Nikšić“ u nekom od crnogorskih muzeja	5.000,00 €
	Evidentiranje nematerijalne kulturne baštine	**

	Konzervacija 33 muzejska predmeta JU Zavičajni muzej Nikšić	3.000,00 €
	Otkup muzejskih predmeta na teritoriji Opštine Nikšić	5.000,00 €
Plav	Izrada Elaborata o utvrđivanju kulturne vrijednosti nepokretnih dobara	*
	Evidentiranje nematerijalne kulturne baštine	**
Pljevlja	Izrada Elaborata o utvrđivanju kulturne vrijednosti nepokretnih dobara	*
	Evidentiranje nematerijalne kulturne baštine	**
Plužine	Izrada Elaborata o utvrđivanju kulturne vrijednosti nepokretnih dobara	*
	Izrada Menadžment plana tri nominovane nekropole Stećaka za Listu svjetske baštine (jedna nekropola iz Opština Plužine Grčko groblje – Šćepan Polje)	***
	Evidentiranje nematerijalne kulturne baštine	**
Podgorica	„Putevi kontinuiteta“ – istraživanje sjeverne nekropole antičke Duklje	15.500,00 €
	Istraživanje rano bronzanog doba Malesije	5.000,00 €
	Izrada elaborata o utvrđivanju kulturne vrijednosti nematerijalnih dobara (izrada čunova)	1.000,00 €
	Konzervacija arheoloških nalaza sa arheološkog lokaliteta Duklja	700,00 €
	Konzervacija muzejskih predmeta etnografske zbirke JU Muzeji i galerije Podgorice	600,00 €
	Izrada Elaborata o utvrđivanju kulturne vrijednosti nepokretnih dobara	*
	Evidentiranje nematerijalne kulturne baštine	**
	Konzervacija muzejskih predmeta Istorijske zbirke JU Muzeji i galerije Podgorice	400,00 €
	Sprovođenje preventivnih mjera zaštite na muzejskim predmetima stalne postavke JU Muzeji i galerije Podgorice	300,00 €
	Organizovanje izložbe „Stara Podgorica u crtežima i slikama“	250,00 €
	Organizovanje izložbe „Pojasevi iz Etnografske zbirke“	2.200,00 €
	Priprema i štampa knjige „Izreke i poslovice iz Crne Gore“	4.800,00 €

	Izdavanje časopisa u DAISY formatu	2.500,00 €
	Otkup, prikupljanje i zaštita za popunjavanje filmskog fonda Crnogorske kinoteke	50.000,00 €
	Oprema za transport i prezentaciju muzejskih predmeta Prirodnjačkog muzeja Crne Gore	1.500,00 €
Rožaje	Izrada Elaborata o utvrđivanju kulturne vrijednosti nepokretnih dobara	*
	Sprovođenje konzervatorskih mjera na muzejskom materijalu JU Zavičajni muzej Rožaje	1.500,00 €
	Doedukacija postojećeg kadra JU Zavičajnog muzeja Rožaje	1.500,00 €
	Izrada web site JU Zavičajnog muzeja Rožaje	630,00 €
	Evidentiranje nematerijalne kulturne baštine	*
	Izrada karte nepokretnih kulturnih dobara Opštine Rožaje	4.000,00 €
	Izdavanje Vodiča kroz Zavičajni muzej Rožaje	1.000,00 €
	Kreiranje softvera za obradu muzejskih predmeta i umrežavanje sa centralnim sistemom Narodnog muzeja Crne Gor	1.000,00 €
	Osavremenjavanje dokumentacionog centra Zavičajnog muzeja Rožaje	2.000,00 €
Tivat	Izrada Elaborata o utvrđivanju kulturne vrijednosti nepokretnih dobara	*
	Evidentiranje nematerijalne kulturne baštine	*
Ulcinj	„Putevi kontinuiteta“ – istraživanje Srednjevjekovnog grada Svača	42.400,00 €
	Izrada Elaborata o utvrđivanju kulturne vrijednosti nepokretnih dobara	*
	Evidentiranje nematerijalne kulturne baštine	*
Šavnik	Evidentiranje nematerijalne kulturne baštine	*
	Izrada elaborata kulturnih vrijednosti nepokretnih dobara	*
Žabljak	Izrada Menadžment plana tri nominovane nekropole Stećaka za Listu svjetske baštine (dvije nekropole iz Oštine Žabljak Grčko goblje – Novakovići i Žugića Bare – Novakovići)	**
	Organizovanje međunarodne manifestacije „Dani evropske baštine“	8.000,00 €**

	Evidentiranje nematerijalne kulturne baštine	65.000,00 € *
	Izrada elaborata kulturnih vrijednosti nepokretnih dobara	30.000,00 € *
	Obuka kadrova za podvodna istraživanja - Projekat se odnosi na opštinu iz koje je polaznik obuke	10.000,00 €
	Organizovanje manifestacije Noć Muzeja – Projekat se odnosi na opštine koje realizuju manifestaciju	5.000,00 €
	Zaštita arhitekture XX vijeka - Projekat se sprovodi u svim opštinama na teritoriji Crne Gore	20.000,00 €
*	Ukupna sredstva za realizaciju projekta na teritoriji Crne Gore - Izrada elaborata kulturnih vrijednosti nepokretnih dobara	30.000,00 €
**	Ukupna sredstva za realizaciju projekta na teritoriji Crne Gore - Evidentiranje nematerijalne kulturne baštine	65.000,00 €,
***	Ukupna sredstva za realizaciju projekta - Izrada Menadžment plana tri nominovane nekropole Stećaka za Listu svjetske baštine (dvije nekropole iz Oštine Žabljak Grčko goblje – Novakovići i Žugića Bare – Novakovići i jedne nekropole na teritoriji Opštine Plužine Grčko goblje, Šćepan Polje)	10.000,00 €